

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

DET KONGELIGE
VAJSENHUS

1905

Statens pædagogiske Studiesamling
København V.

Beretning

om

det kgl. Vajsenhus

1905

ved

Ch. Gandrup,
Inspektør og Forstander.

Kjøbenhavn.

Trykt hos J. H. Schultz.

1905.

Direktørerne ere:

- Hr. Kammerherre, Professor F. Meldahl (SK. DM.)
(¹⁸/₁₁ 1894). Kurator ²²/₃ 1878.
- Hr. Biskop, Ordensbiskop, Dr. phil. & theol. T. S.
Rørdam (SK. DM.) (²⁰/₄ 1896).
- Hr. Statsraadssekretær J. L. R. Koefoed (K.¹ DM.)
(³/₁₀ 1900).

Kuratorerne ere:

- Hr. Direktør, Forlagsboghandler Jacob Hegel
(R. af D.) (²⁷/₂ 1888).
- Hr. Etatsraad, Grosserer Claus L. Smidt (K.)
(¹⁸/₁₁ 1895).
- Hr. Direktør C. C. Gammeltoft (R. af D.) (¹⁵/₈ 1904).

Det kgl. Vajsenhus er stiftet af Frederik den IV. ved Fundats af 21de Juli 1727.

Dets Virksomhed omfatter forældreløse Børn af alle Stænder i hele Landet.

For Sjællands Stifts Vedkommende understøttes Børnene fra selve Stiftelsen i Kjøbenhavn, som dog undtagelsesvis ogsaa antager sig Børn fra andre Stifter.

Til Lolland-Falsters Stift, Fyens Stift og de 4 jydskke Stifter sender Vajsenhuset aarlig af sine Midler 14,400 Kr. til Understøttelse for derboende forældreløse Børn.

Ansøgninger om Understøttelse fra Vajsenhuset skulle da for de Børns Vedkommende, der bo i Sjællands Stift, indgives til Direktionen for det kgl. Vajsenhus i Kjøbenhavn. For dem, der bo i de øvrige Stifter, maa Ansøgning indsendes til Stiftsøvrigheden i det Stift, hvor Barnet har sit Ophold.

De forældreløse Børn, der optages i Vajsenhusets Skole, **bo ikke** paa selve Stiftelsen, men hos Slægtinge eller Plejeforældre i Kjøbenhavn.

Denne Forandring fra Bopæl og Opdragelse paa selve Stiftelsen til Familiepleje udenfor Stiftelsen foregik ved kgl. Resolution af 23de Maj 1826 efter Indstilling af Direktionen i Erkendelse af, at det var et Barn tjenligst at opdrages i Familie, helst hos Slægt eller Venner, eller, hvis ingen saadanne findes, der hvor Ansøgerne, hvem det paahviler at skaffe Barnet et godt Hjem, maatte finde det bedst. Naar

Ansøgeren er ude af Stand dertil, kan Vajsenhuset træde hjælpende til.

Hvor Hjemmet ikke yder betryggende Garantier for Barnets gode Opdragelse og ikke forstaar at samarbejde med Skolen paa rette Maade, kan Vajsenhuset flytte Barnet til et andet Hjem.

I disse Plejehjem sker der stadigt Tilsyn gennem Forstander, Viceinspektør og de paagældende Klasselærere og Lærerinder, saa at Forbindelsen mellem Skole og Hjem altid holdes levende. Mindst hver 3dje Maaned bliver der afholdt samlet Lærermøde under Forstanderens Ledelse, hvor alle Forhold vedrørende Hjem, Børn og Skole da behandles.

Skolens Elevantal er 270 Børn (135 Dreng og 135 Piger), dels forældreløse (Vajser), dels faderløse.

Af de forældreløse Børn ydes der en Del (for Tiden 120) foruden fri Skolegang ogsaa en aarlig Pengeunderstøttelse, alt efter de ledige Pladsers Antal, og hvor Børnenes Trang og særlige Forhold maatte gøre det ønskeligt; denne Understøttelse bortfalder ved Barnets Konfirmation.

For de forældreløse Børn i Stittet, der bo udenfor Kjøbenhavn og nærmeste Omegn, og af en eller anden Grund helst maatte forblive paa det Sted, hvor de have deres Tilhold, kan der ansøges om en Pengeunderstøttelse alene (120 Kr. aarlig).

De faderløse have fri Skolegang, Bøger og, for saa vidt de gøre sig værdige dertil, ogsaa Konfirmationsudstyr. Endvidere have de Adgang til flere Legater, hvor de maatte gøre sig fortjente dertil.

Som Regel optages kun ægte fødte Børn, „dog kan Vajsenhuset undtagelsesvis og under særlige Omstændigheder antage sig uægte Børn“. Til at komme i Betragtning ved Besættelsen af Pladserne for forældreløse Børn udfordres i øvrigt ifølge Vajsenhusets Fundats og Anordning:

- 1) at Børnenes Forældre begge ere døde, at de efter disse ikke have arvet eller hos Slægtninge og Venner nyde saa meget, at de deraf kunne til Nødtørfthighed underholdes.
- 2) at de have naaet en Alder af 5 à 6 Aar;
- 3) at de ere fødte i Kongens Riger og Lande, samt
- 4) at de ikke ere behæftede med smitsom Sygdom eller formedelst Legemssvaghed ere ubekvemme til Arbejde.

Paa Grund af Bortflytning fra Byen til Fredensborg har Hr. Grosserer Nic. U. Knudtzon maattet opgive sin Stilling i Vajsenhusets Kuratel, der efter Fundatsen skal bestaa af tre i Staden Kjøbenhavn bosiddende Borgere. Han modtog fra Direktionen ved sin Fratrædelse en hædrende Takskrivelse for sin Virksomhed her.

Efter Kuratelets Indstilling til Direktionen foranledigede Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet, at Hr. Direktør C. C. Gammeltoft af Hs. Majestæt Kongen udnævntes til Kurator for det kgl. Vajsenhus under 15de August 1904.

De udgaaede Elever — og da navnlig Vajserne — stræber Vajsenhuset efter Evne, og saa vidt dets Midler strække, at uddanne i forskellige Retninger og anbringe i gode Stillinger.

Af konfirmerede Drengene ere 8 anbragte ved Haandværk, 7 ved Handel, 6 paa Kontor, 1 som Kok om Bord, 1 som Gartner og 1 paa „Georg Stage“.

Af konfirmerede Piger ere 11 anbragte i Tjeneste, 3 ved Husvæsenet, 6 i Forretning, 1 paa Kontor, 1 paa Tandlægeklinik, 1 i Kronprinsessens Tjenestepigehjem, 1 som Bogbinder og 6 i Hjemmet.

Med de Børn, som blive anbragte udenfor Kjøbenhavn, i Provinserne, fører Forstanderen Tilsyn

ved sine aarlige Inspektions- og Anbringelsesrejser.

Helst anbringes de udgaaede Elever ved Haandværk eller Handel. Uden at paatage sig nogen Forpligtelse stræber Vajsenhuset dog at tage Konsekvensen af sine humane Bestræbelser ved at hjælpe saadanne Elever frem ad den rette Vej, hos hvem der afgjort findes særlig fremragende Evner i en bestemt Retning. Vajsenhusets Elever rekrutteres jo fra alle Samfundslag, hvor Forældre eller Fædre ved deres Død ikke have efterladt sig saa meget, „at Børnene deraf til Nødtørftighed kunne opdrages“. Derfor er der overmaade mange Børn, udgaaede af dannede Hjem, hvis Udvikling er brudt midt under deres Opvækst ved Forældrenes eller Faderens Død, hvorfor Opgaven ikke bør eller kan være at sænke Niveauet for Barnets videre Udvikling og saaledes bringe en helt misvisende Forskydning ind i Barnets eller Familiens Liv. Nej, Opgaven er tværtimod at bevare, hvad der er erhvervet af Dannelselse og Udvikling fra tidligere Barneaar og saaledes føre Barnet videre frem, henimod det Maal, som var tilstræbt fra Begyndelsen, og som vilde været naaet, hvis Forsørgerens Død ikke var kommen hindrende i Vejen. „Meningen er ikke“, som Biskop Mynster i 1844 udtalte det, „at Vajsenhuset skal nedsynke til et Soulagement for Fattigvæsenet, men Opgaven maa være den, at Vajsenhusets Værd som Forsørgelsesanstalt aldrig forringes. Vajsenhuset har derfor ikke tilforn nægtet Hjælp til Børnenes videre Fremgang; det har endog holdt Børn til Studeringer o. s. v. Vajsenhusets skønne Bestemmelse er det at træde forældreløse Børn i Faders og Moders Sted, men denne Bestemmelse vilde det kun højst ufuldkomment opfylde, dersom det forlod Børnene, saa snart deres Skoleundervisning var tilendebragt“.

Denne af Biskop Mynster udtalte Opfattelse af Formaalet for Vajsenhusets Virksomhed har været den ledende Grundsætning for alle Stiftelsens Direktioner.

I Konsekvens af denne Opfattelse bestræber Vajsenhuset sig nu for at bevare Forbindelsen mellem Skolen og de udgaaede Elever, da disse ellers oftere mangle al anden Tilknytning i Livet og saaledes let kunne tynges af Følelsen af at høre til „de hjemløse“. Dette sker dels ved at hjælpe med Raad og Daad, saa vidt vi evne, dels ved Aaret rundt, med Undtagelse af de 3 Sommermaaneder Juni, Juli, August, at samle de udgaaede Elever, forsaavidt det kan forenes med deres Livsgerning og Pligter mod denne, her paa Vajsenhuset til selskabelige Sammenkomster uuder Lærertilsyn i

„Det kgl. Vajsenhus' Ungdomsforening“,

oprettet 1ste Septbr. 1891. Møderne holdes paa selve Vajsenhuset, for Pigerne om Mandagen og for Drengene om Torsdagen fra 7—10. Paa disse Aftener læses der Stykker af de bedste danske Forfattere op for dem, eller „Vajsenhuskvartetten“ spiller, Drengene øve sig i Skiveskydning o.l. Den forforrige Aar paabegyndte Række Oplæsninger af danske Skuespil med fordelte Roller, hvori de unge Piger og unge Mennesker samvirke, er fortsat i Aar. Denne Foranstaltning danner saaledes et gavnligt Supplement til Skolens Danskundervisning, hvor der paa Grund af vigtigere Krav tidt ikke levnes megen Tid til videregaaende litterær Paavirkning. Disse Oplæsninger turde formentlig just i denne mere modne Alder øve en frugtbarørende Indflydelse og tilegnes med virkelig Forstaaelse. I det forløbne Aar er der saaledes læst:

Holberg:	Henrik og Pernille.
	Pernilles korte Frøkenstand.
	Husspøgelset eller Abracadabra.
	Den pantsatte Bondedreng.
	Diderich von Menschen Schreck.

Hostrup:	Tordenvejr. Intrigerne. Den Tredje. Soldaterløjer. Mester og Lærling.
Heiberg:	Køge Huskors. Recenscenten og Dyret. Kong Salomon og Jørgen Hattemager. De Uadskillelige. De danske i Paris.
Hertz:	Amors Genistreger.
Molbech:	Ambrosius Stub.

Shakespeare: Macbeth (oplæst af Prof. Riis-Knudsen.)

Ved Foraarstide foretages der en større Udflugt med de unge i Nordsjælland.

Der er bestandig i Lokalet fremlagt et stort Udvalg af ypperlige Billedværker og illustrerede Bøger, hvormed de unge lejlighedsvis kunne beskæftige sig, samt en betydelig Mængde Stereoskopbilleder fra alle Verdens skønneste Egne, saaledes at der altid er nok til nyttig og fornøjelig Underholdning.

Et Bibliotek, bestaaende af dansk, tysk og engelsk Litteratur, beregnet paa de unges Tarv, er indrettet til Udlaan.

Ved disse Sammenkomster er Forstanderen altid til Stede, saa at de unge, der ved deres Forretninger ere hindrede i at træffe ham i Kontortiden om Formiddagen, ere sikre paa bestandig at kunne træffe ham der, naar de trænge til hans Hjælp eller Raad.

Stiftelsesfesten afholdtes den 11te Oktober 1904.

Festen indleddes med Afsyngelsen af efterfølgende Kantate:

Kongegave til de smaa,
 de som uden Fader, Moder,
 de som uden Livets Goder
 ensomme ved Vejen staa!
 Fosterhjem for de forladte,
 du, som skænker os de Skatte,
 vi skal bygge Livet paa!

Du har læget Sorg og Savn
 som en Kærlighedens Kilde,
 du har virket i det Stille
 mange Slægtled rigt til Gavn.
 Mange Skæbner har du bjærget,
 mange Sjæle har du værget
 trofast i din Moderfavn.

Ingen kan sove sig Lykken til,
 ingen kan fange Sejr i Blinde,
 kun den, som vil,
 vil af al Evne, kan Prisen vinde.

Livet er uafvendelig Strid
 staaende Kamp mellem stærke og svage,
 derfor med Flid
 rust dig fra Ungdommens tidligste Dage.

Da vil du lære, hvad der saa sker,
 skulde end Modgang dig overvælde,
 Arbejdet er
 Menneskets bedste og ærligste Fælle.

Kundskab er Fører god,
 Genveje for din Fod
 vil den dig skabe;
 har du den, vil aldrig du
 Flidens Frugter tabe.

Gudsfrygt er Hjertets Skjold,
Værn mod al Ve og Vold,
Fristed i Fare,
har du den, vil altid du
Hjertets Fred bevare.

Barn! vil du leve trygt,
Kundskab og Herrens Frygt
skal du forene,
da vil smukt paa Livets Træ
grønnes alle Grene.

Snart Skoletiden henrinder,
snart har du Farvel den sagt,
naar da du bevarer Minder,
som bleges, men aldrig forsvinder,
og Hjertet fast til den binder,
har Skolen sin Gerning fuldbragt.

O maatte du med dig tage
en Rejsepenge fuld god,
saa har du fra Ungdommens Dage,
hvorhen du i Verden skal drage,
en Skat dog i Sjælen tilbage,
som løfter og styrker dit Mod.

Kongegave til de smaa!
Tak for hvad vi fik i Eje!
du har banet os de Veje,
vore Fødder skulle gaa.
Fosterhjem for Barnelivet!
Tak for hvad du har os givet
til at leve Livet paa.

Med det Vers af Kantaten: „Ingen kan sove sig Lykken til, ingen kan fange Sejr i Blinde“ som Udgangspunkt udtalte*) Biskoppen, at alles Ønsker var det at gribe Lykken, og alle ønskede at blive fri for det, der hindrede Lykken. Saadanne Ønsker var ogsaa Gud velbehagelige, for saa vidt vi erindrede, at der skulde et personligt Arbejde til for at fange Sejr og Lykke. Ingen kan fange Sejr i Blinde; der er noget, der maa overvindes; en Fjende, som lægger os Hindringer i Vejen, skal besejres. Denne Fjende fandtes i vort eget Indre.

Lige saa lidt som Lykken er et rent udvortes Gode, der befinder sig uden for Mennesket — den rent ydre Lykke: Rigdom og Ære, mister snart sit Værd — lige saa sikkert er det, at den Fjende, der skal overvindes, ikke er en udvortes Fjende, men han er at søge i vort egenraadige, mismodige og fortrædelige Sind, der ligesom Nissen paa Flyttelæsset altid flytter med, hvis vi kun have den udvortes Lykke for Øje; i saa Henseende har det gamle Ord Ret, der siger, „at Lykken er der, hvor man ikke er“. Den sande Lykke kommer imidlertid fra Hjertet selv, ligesom det lille Barn, selv i nok saa fattige Omgivelser, altid har Glædens Kilde i sit Hjerte, saaledes gælder det at bevare Barnenaturen selv i den voksne Alder; saa man glædes ved sit Arbejde og føler Sandheden af det gamle Salmevers: „Lykkeligst at hvile paa er fuldendte Gerning“. Det er ikke blot en Lykke at have et Arbejde, men den største Lykke er den at kunne fuldende sit Arbejde. Et fuldendt, fuldt færdigt Arbejde, det er en god Hovedpude at lægge sig til Hvile paa, hvorimod Lediggang er Djævelens Hovedpude. Derfor gælder det for Store og Smaa at overvinde sin egen Utroskab; thi der er i ethvert menneskeligt Hjerte en Tilbøjelighed til Utroskab og

*) Talerne i Beretningen ere alle refererede af Hr. cand. theol. Chr. Ottesen.

til Egenkærlighed. Denne Tilbøjelighed er den Fjende, man skal overvinde, hvis man vil fange Sejr. Hertil hører et Arbejde med god Villie, hvad enten Gerningen er stor eller lille; saa kommer man ikke „sovende“ til Lykken, men erkender Sandheden i det gamle Ord: „Enhver er sin egen Lykkes Smed“.

Med Ønsket om, at Børnene maatte faa Del i den Lykke, der bestaar i Glæden over et fuldført Arbejde og i Takken til Gud for, at Kræfterne ere givne til at fuldføre Gerningen, udtalte Biskoppen til Slutning Forvisningen om, at saa vilde — som det hedder i Kantaten — ogsaa „denne faderløse Skare blive til Ære for vort Land“ og tillige Gud til Ære.

Biskoppen uddelte derpaa Præmierne — der bestod dels af Ære, med den præmieredes Navnetræk, dels af gode illustrerede Bøger i Pragtbind. Derpaa blev Kantatens sidste Del afsungen.

Fredens Gud, som ene kan
give Livet Vækst og Lykke,
lær os paa vort Værk at bygge
ret med Hjerte og Forstand.
Værn de unge! du bevare
denne faderløse Skare
til din Ære for vort Land.

Gyd du Villiens stærke Staal
i de Hjerter, her skal raade!
øns du af din rige Naade
Styrkedrik i Livets Skaal!
At vor Skole ret maa evne
til din Ære frem at stævne,
altid trofast mod sit Maal.

Skolen afholder aarlig 2 Julefester, en for Skolebørnene den 28de December og en for de udgaaede

Elever i „Det kgl. Vajsenhus' Ungdomforening“ den 29de December.

Julefesten for Skolebørnene fejredes den 28de December. Festen begyndte ved sædvanlig Tid Kl. 5. Forstanderen bød alle — gamle og unge — velkommen til Vajsenhusets Juletræ med det Ønske, at ogsaa denne Fest, ligesom saa mange tidligere, maatte bringe lysende Erindringer, som vi med Glæde kunde tænke tilbage paa. Naar Forstanderen havde besøgt de udgaaede Elever paa sine Inspektionsrejser rundt om i Landet, var Talen altid falden paa Vajsenhusets Julefester, der for de unge gemte saa mange lysende Minder. Maatte da ogsaa denne Julefest blive et nyt og stærkt Led i den Kæde af Minder, der knytter os alle saa fast til Vajsenhuset! Derpaa blev Salmen: „Glade Jul“ af-sungen, hvorpaa Forstanderen oplæste Juleevangeliet og udtalte følgende:

Der er et gammelt Ord, der hedder: „Gak til Myren og bliv viis!“ Alle have vi sikkert paa vore Farter i Skovene med Undren set, hvorledes de smaa travle Myrer med ihærdig Flid og Troskab arbejde paa at gennemføre det Værk, som er givet dem at fuldbyrde. Det er jo, som Menneskene fik det Hvert at bygge Alperne op. Meningen af dette gamle Ord er da dette, at vi skulle lære at være flittige og stræbsomme, da vi skulle forstaa, at „Arbejdet er Menneskets bedste og ærligste Fælle“, og at vi da, hvor smaa vi end ere, dog kunne faa Lykke til at fuldbringe store Ting. Men vi kunne lære eet til af disse smaa Skabninger, at vi skulle være Guds Medarbejdere hver paa den Plads, hvor han har sat os. Det er vor Lykke, vor Glæde og vor Ære, at vi ere kaldede til at være Guds Medarbejdere baade i det timelige og i det aandelige. Ganske vist kunne vi intet tage af os selv, thi alt faa vi jo af Gud, men det er vor Lykke, at vi skal arbejde for de Goder, som Gud giver os, det er vor Glæde, naar vi kan arbejde og ved den Kraft, vi

sætter i, kan bidrage til at løfte vort eget og andres Liv og Glæde, og det er vor Ære at kunne bruges af Gud til at fremme hans Planer. Vi kunne alle, hvor smaa Myrer vi end ere, være Guds Medarbejdere ikke blot under Loven, men ogsaa under Evangeliet. Vi forstaa let, at vi ved at gøre Guds Villie og holde hans Bud blive hans Medarbejdere til Lovens Fremvækst blandt Mennesker. Den er jo given os til en Lygte for vor Fod og et Lys paa vor Sti, som vi skulle følge. Men nu Evangeliet „eder er i Dag en Frelser født“, som lyder til os Julenat og som ledsages af Englenes forjættende Lovsang: „Ære være Gud i det Høje, Fred paa Jorden og i Menneskene en Velbehagelighed!“ Hvorledes kunne vi smaa Myrer komme til arbejde med paa en saa rig Forjættelses Opfyldelse. Vor Herre Jesus Kristus giver os selv Anvisning paa i Bjærgprædiken, hvorledes vi kunne være Medarbejdere paa Guds Ære, idet han siger: Lader saa eders Lys skinne for Menneskene, at de kunne se eders gode Gerninger og ære eders Fader, som er i Himmelen“. Saaledes kunne I ved eders gode Eksempel, hvor smaa I end ere, i Hjem, i Skole og al eders Færden ved ædle, fromme Tanker og gode Gerninger øge Guds Ære blandt Mennesker. „Fred paa Jorden!“ Ja vi kunne og skulle alle være med til at bringe Fred paa Jorden, hver i sin Kreds. Den, der bringer Kiv og Strid staar uden for Guds Vej. „Salige ere de fredsommelige“, hedder det, „thi de skulle kaldes Guds Børn“. Men ogsaa Guds Velbehag kan vi vinde og skaffe Raaderum paa Jorden, hvor smaa vi end ere; „Villien ser vor Herre paa, giver Kraften Vinge“. Al vor Gerning skal vi gøre saaledes, at vi ikke gør den for at takkes Mennesker, men for at behage Gud, saa vil Gud se med Velbehag paa os og vor Virken og give den Lykke og Held blandt Mennesker til hans Ære.

Lad da ikke Juleevangeliet med sin store Forjættelse som en sød Musik gaa forbi vort Øre i en kort Stund, men lad Juleevangeliet lægge os paa Hjerte, at vi skulle stadig være Guds Medarbejdere til hans Evangeliums Udbredelse paa Jorden og hans Forjættelses Opfyldelse, saaledes at vi stræber efter at øge Guds Ære paa Jorden, at vi bygge med paa det Fredens Tempel, der skal rejses her paa Jorden, at vi bestræbe os for at vinde Guds Velbehag i Tanke og Gerning og derigennem i stedse større Kredse skaffe det Udbredelse paa Jorden.

Det give Gud os alle!

Derpaa blev Salmen: „Dejlig er Jorden“ afsungen og den alvorlige Del af Festen om Træet afsluttedes hermed.

Hs. Excellence Konsejlspræsident J. C. Christensen beærede Festen med sin Nærværelse.

Til Juletræet havde d'Hrr. Forlagsboghandlere Lehman & Stage skænket en Del gode Bøger.

Hver Juleaften ydes der desuden til de fattigste Hjem her i Skolen en halv Skinke og 2 Pund Risengryn, for at intet Barn, der gaar i Vajsenhusets Skole, i Juletiden skal savne det fornødne for sig og sin Familie. I Aar uddeltes der saaledes 88 halve Skinker og 176 Pund Risengryn.

Julefesten for de udgaaede Elever fejredes den 29de December.

Efter at have budt de unge Mennesker velkommen og udtalt Ønsket om, at denne Julefest maatte blive et nyt Led i den Række af gode Minder, de havde fra Vajsenhuset, lod Forstanderen Musiken spille „Glade Jul“, som blev sunget af alle tilstedeværende. Derpaa oplæste Forstanderen Juleevangeliet og udtalte i Tilslutning hertil:

Naar man ret vil prøve en Tings Værd eller en Sags Værdi, bliver Spørgsmaalet, om Tingen eller Sagen taaler Gentagelse. En virkelig god Bog

ikke blot taaler at gentages, men man finder forøget Glæde ved at læse den paa ny, saaledes gaar det ogsaa med et Maleri, man har faaet kær; jo mere man ser paa det, des mere holder man af det. Det samme gælder ogsaa om gode Mennesker; kan de staa for Gentagelsens Prøve, jo mere man lever sammen med dem, des større bliver Glæden over Samlivet, og des mere kommer man til at elske dem. Men er der noget, der fremfor alt har kunnet taale at gentages, da er det det gamle Juleevangelium. Nu er det blevet gentaget atter og atter i 1900 Aar; men jo mere man fordyber sig i det, des skønnere forekommer det os; thi der findes ingen skønnere Poesi gjort af Mennesker end den, der er nedlagt i dette Evangelium, og intet skønnere Billede end det, Julebudskabet stiller os for Øje med Moderen og det lille Barn omgiven af Hyrderne og Englene, den Nat, da Himmel og Jord ligesom mødes. Og nu er alt dette ikke Digt, men Virkelighed, saa vi deraf kan hente Kraft og Opbyggelse til alle Tider, ligesom Menneskeheden til alle Tider har søgt Kraft og Opbyggelse deri. Ganske vist har kloge Hoveder søgt at gøre det hele til Eventyr, men Evangeliet bestaar dog den Dag idag, hvorimod de kloge og skarpe Hoveder, der arbejdede paa at lægge det øde, ikke er mere. Evangeliet „Os er idag en Frelser født“ bærer til alle Tider de nærende Kræfter i sig og har overvundet enhver Modstand. Men er det saaledes, at Juleevangeliet kan vække en Feststemning hos alle Mennesker og kalde det bedste frem i dem, saa de under Julestemningen bliver saa gode, som de omtrent kan blive, maa det jo ogsaa erkendes, at denne Stemning ofte varer saa grumme kort, til Trods for, at den burde være en bærende Kraft i vort hele Liv. Her skal vi lære af Marie, om hvem det berettes, at hun „bevarede Ordene i sit Hjerte“. Lad os bevare Evangeliet i vore Hjerter, bevare disse simple, men mærkelige Ord, der har Evne

til at fryde de ganske smaa og være de kløgtigste og største Mennesker til Opbyggelse og Kraft. Lad os sige Tak for, at Juleevangeliet er blevet bevaret for os, det findes jo kun eet Sted, og hvor fattig vilde Verden ikke være, om ikke Lukas havde meddelt os det. Ja, lad os sige Tak for, at Gud har gjort det saa, at Evangeliet er blevet bevaret for os, og lad os som Marie bevare det i vore Hjerter, saa vil vi alle føle, hvor dejligt det Ord er „Os er i Dag en Frelser født“. Gud give, vi alle maa føle det og ved Gentagelse komme i dybere og dybere Forstaaelse af Juleevangeliet og dets Velsignelse.“ Den alvorlige Del af Festen afsluttedes med Afsyngelse af Salmen: „Dejlig er Jorden.“

Stiftelsens Læge er Hr. L. Djørup, som ansattes af Direktionen den 20de September 1900. To Gange om Ugen — Tirsdag og Fredag fra 9—10 — har han Konsultation her paa Skolen, og i alvorligere Tilfælde tilser han Børnene i Hjemmet. Hvert Aar tilstiller han Direktionen en Indberetning om Sundhedstilstanden paa Stiftelsen med en vedlagt Tabel over de Børn, der have været syge, og de Sygdomstilfælde, hvoraf de have lidt.

Kjøbenhavn, den 18de April 1904.

Til

Direktionen for det kongelige Vajsenhus.

Sundhedstilstanden hos Børnene i Vajsenhuset har i det forløbne Skoleaar gennemgaaende været god. — Ved de 2 ugentlige Konsultationer paa Skolen henvender der sig vel adskillige Børn til mig, jevnlig henved 20, men i Regelen kun for lettere, forbigaaende Sygdomstilfælde: Forkølelser, Smaalæsioner og deslige. Børn med alvorligere Tilfælde, der paa Grund af den

knapt tilmaalte Tid ikke godt kunne undersøges paa Skolen, henvises til mit Hjem; kræver Sygdommen Sengeleje, sendes Barnet hjem. Sygebesøg i Hjemmene har jeg aflagt lidt flere af end det foregaaende Aar, uden at dog Sygeligheden har været paafaldende stor. Epidemiske Sygdomme er kun optraadt med spredte Tilfælde. — Enkelte Hospitalsindlæggelser har været nødvendige (for Skarlagensfeber, Gigtfeber, Ørebetændelse, Benmarvsbetændelse). — Jeg har ogsaa haft flere af de udgaaede Elever under Behandling, af disse har 2 maattet indlægges paa Hospital (begge for Lungetuberkulose); den ene er overflyttet til Boserup Sanatorium.

L. Djørup.

Som Stiftelsens Arkitekt fungerer Hr. Slotsforvalter, Arkitekt Otto Zeltner.

Konfirmationsudstyr er i Aarets Løb blevet udredet til 27 Vajser og et mindre til 30 Skolebørn.

Efter Konfirmationen ere 37 Vajser (28 Drengene og 9 Piger) og 16 faderløse (13 Drengene og 3 Piger) blevne understøttede.

De 14,400 Kr., som Vajsenhuset aarlig udreder af sine Midler til de 6 Stifter uden for Sjælland, ere ifølge Indberetning fra Stifterne anvendte saaledes:

Aarhus Stift har modtaget 3,120 Kr., understøttet 73 Børn (13 i Købstad, 60 paa Land).

Fyns Stift har modtaget 2,820 Kr., understøttet 27 Børn (11 i Købstad, 16 paa Land).

Ribe Stift har modtaget 2,690 Kr., understøttet 33 Børn (14 i Købstad, 19 paa Land).

Aalborg Stift har modtaget 2,380 Kr., understøttet 45 Børn (16 i Købstad, 29 paa Land).

Viborg Stift har modtaget 1,780 Kr., understøttet 30 Børn (7 i Købstad, 23 paa Land).

Lolland-Falsters Stift har modtaget 1,610 Kr., understøttet 26 Børn (10 i Købstad, 16 paa Land).

I alt modtaget 14,400 Kr., understøttet 234 Børn (71 i Købstad, 163 paa Land).

Disse Understøttelsesportioner fordeles ifølge kgl. Resolution af Iste Juli 1872 til Stifterne efter Folketallet, men efterhaanden som Vajsenhusstiftelsen udvider sin Virksomhed, skal Udvidelsen samtidig følges ad for det kjøbenhavnske Vajsenhus' og for Stifternes Vedkommende, saaledes at der for hver ny Vajseplads i Kjøbenhavn kommer en ny Understøttelsesportion for Stifterne, først til det lavest doterede Stift og dernæst til de højere doterede, Rækken opad.

Ifølge samme Resolution bestemtes endvidere, at Uddelingen og Understøttelserne overlades til Stiftsøvrighederne, dog at disse ikke behøve straks at uddele det hele Beløb, der bliver dem tilsendt fra Vajsenhusbestyrelsen i Kjøbenhavn, men maa være berettigede til efter bedste Skønnende at opspare en Del deraf til Opsamling af et Fond til Grundlæggelse af mindre Vajsenhusstiftelser i Stiftsstæderne.

Fra Vajsenhusets første Virksomhed 1727 til 31te Marts 1904 er der udgaaet 2,862 Vajser og fra Skolens Ordning (1824) 1,701 Skolebørn (faderløse).

Skolen.

Elevantallet er 270 Børn (135 Drengene, 135 Piger), som ere fordelte i 10 Klasser (5 Dreng- og 5 Pigeklasser).

Skoledagenes Antal har været 265.

Undervisningsfagene i Skolen ere:

Religion.	Sundhedslære.
Dansk.	Naturlære.
Tysk.	Geometri.
Engelsk.	Aritmetik.
Historie.	Regning.
Geografi.	Skrivning.
Naturhistorie.	Tegning.
Haandgerning (Sløjd).	Gymnastik.
Dans.	Sang.

Musik — for Drengene: Violin, Bratsch, Violoncel og Kontrabas.

For tilbagestaaende Børn gives der Ekstra-Undervisning udenfor Skoletiden, særlig i Engelsk og Tysk, henholdsvis af Hr. cand. theol. Chr. Ottesen og Hr. cand. phil. J. Sommer, dog ogsaa i alle andre Fag, hvor det efter Lærernes Skøn maatte være nødvendigt for at hjælpe dem frem til at følge med deres Klasse. Dette bliver særlig nødvendigt for de forældre-

løse Børn (Vajser), da disse jo ved Forældrenes Død komme herind fra mange forskellige Samfundslag, højst forskellige Skoleforhold og i meget forskellige Aldre.

Undervisning i Haandgerning er lagt midt i Skoletiden for at bringe Afveksling og styrke Kræfterne.

Haandgerningsskolen for Drengene bestaar af 2 Afdelinger: en Snedker- og Drejerskole og en Pap- og Træsløjdscole. De 3 øverste Drengeklaser deltagte i denne Undervisning.

I Snedker- og Drejerskolen, der ledes af Hr. Carl Larsen, forarbejdes alle Slags Træsager, saasom: Slæder, Vogne, Reoler, Pulte, Trillebøre o. a., der alle anvendes til Gaver ved Vajsenhusets Juletræ.

I Pap- og Træsløjdskolen, der ledes af Hr. Bogbindermester J. V. Andersen, udføres alle Slags Paparbejder (Syæsker, Skoletasker o. l.) og Træarbejder (Træindlægning, Løvsavskæring, Børstebinding o. l.), hvorved Børnenes Nøjagtighedssans, Opfindsomhed og Fingernemhed kunne udvikles. Alle saadanne Arbejder anvendes ligeledes til Gaver ved Vajsenhusets Juletræ. I denne Skoleafdeling laves endvidere alle de Skrive- og Stilebøger, der bruges i Skolen.

Haandgerningsskolen for Pigerne er lige ledes delt i 2 Afdelinger: een for Linnedsyning og Strømpestriking og een for Skræddersyning.

I Linnedsyskolen, der ledes af Frk. Ditlevsen og Frk. Moberg, sys alt Linned til Børnenes Konfirmation, ligesom ogsaa en ikke ubetydelig Del, der bortgives i Aarets Løb til de trængende blandt Børnene. Hovedsagen er Linnedsyning, men ved Siden deraf gives der de dygtigste Elever Lejlighed til at udvikle andre Færdigheder, saasom Mønsterstriking, Broderi o. a., dog kun som Belønning for Flid og til Opmuntring for de gode Evner.

Skrædderskolen ledes af Frk. H. Luther; i den sys alle Pigernes Konfirmationskjoler samt de ikke faa Kjoler, der bortgives i Aarets Løb til Børnene.

Musikskolen for Drengene, der blev oprettet den 1ste Oktober 1890, ledes for Tiden af Hr. Musiker E. Prehn (1892) og Hr. Musiker H. Larsen (1895). Der undervises ialt 43 Drengene: 28 i Violinspil, 6 i Violoncel, 6 i Bratsch og 3 i Kontrabas. Det er ikke Hensigten med denne Skole at opdrage nogen, eller blot indirekte tilskynde nogen, til at gaa Musikervejen, tværtimod, enhver Lyst i saa Henseende bliver som Regel hæmmet og holdt nede; det skal kun være en Glæde og Opmuntring ved Siden af Livets daglige Arbejde. Hovedformaalet for Oprettelsen af denne Skole er at give Børnene Smag for at anvende deres Fritid paa en smuk og god Maade og ved Indøvelse i den rene klassiske Musik allerede fra 8 Aars Alderen af at give dem Afsmag for daarlig og uædel Musik, hvormed saa mange andre mindre gode Tilbøjeligheder slaa Følge, kort sagt, give dem gode Vaner fra den tidligste Tid, og dertil lægge det klart for Børnene, hvad Samarbejde og Disciplin indenfor Arbejdets Ramme kan udrette, selv med smaa Kræfter og Midler. Dette lære Børnene at forstaa i Skoletidens Løb ved det aarlige, stadige Arbejde paa Sammenspil til Eksaminerne, og udenfor Skoletiden, naar de ere konfirmerede, ved S sammenspil i Skolens store Strygekvarter (paa ca. 25 Deltagere).

Dette Elev-Orkester, i hvilket alle de Drengene som anbringes her i Staden, have Lejlighed til at fortsætte det i Skolen paabegyndte Sammenspil, har sin Øvelse hver Søndag fra 12 til 1½, hvad kun kan ske paa denne Tid af Hensyn til Lærlingeforholdene. Det dirigeres af Hr. Musiker H. Larsen. Det afholdt sin aarlige Koncert den 11te December.

Hs. Excellence Konsejlspræsident J. C. Christensen
 beærede Koncerten med sin Nærværelse.

Programmet var følgende:

1. *G. Verdi*: Scene og Ensemble af Op. „Aida“.
2. a. *Wieniawski*: Romance (Solo for Violin).
 b. *B. Godard*: Canzonetta (Solo for Violin).
3. *G. Bizet*: Forspil til Op. „Carmen“.
4. *Händel*: Arioso (Solo for Violoncel.)
5. *Chr. Gluck*: Balletmusik af Op. „Alceste“.
6. *Richard Wagner*: „Zug der Frauen“ af Operaen
 „Lohengrin“.
7. *Johan Svendsen*: Romance (Solo for Violin).
8. *F. Kuhlau*: Balletmusik af „Elverhøj“.

Følgende fremmede vare velvilligst Censorer ved
 Eksamen 1904.

Eksam. Gymnastiklærerinde, Fru Bartholin Hansen.

Eksam. — Fru Bjerre.

Hr. Gymnastiklærer Brandt.

Hr. Professor Fr. Dahl, R. af Dbg. og Dbm.

Hr. eksam. Lærer, Redaktør A. Dahl.

Hr. Pastor Eller.

Hr. stud. theol. Eller.

Hr. stud. polyt. Eriksen.

Hr. stud. jur. Faartoft.

Hr. Ingeniør, cand. polyt. Giellerup.

Hr. cand. jur. Hess Nielsen.

Hr. Klokker Hammer.

Hr. kgl. Kapelmusikus Th. Hansen.

Hr. Sløjdlærer Hansen.

Hr. Overlærer Hoff, R. af Dbg.

Hr. Pastor Højer.

Hr. stud. mag. Jespersen.

Hr. stud. mag. Lind.

Hr. cand. mag. Larsen.

Hr. Gymnastiklærer Madsen.

Frk. Melchior.
 Hr. cand. theol. Marton.
 Hr. Løjtnant Nielsen, Dbm. og FM.
 Hr. Ingeniør, cand. polyt. A. Nielsen.
 Hr. Prof. Riis-Knudsen.
 Hr. cand. phil. Lærer Schou.
 Hr. Dr. phil. Schwanenfügel.
 Hr. Professor Erik Schjødte.
 Hr. Ingeniør, cand. polyt. Aage Sørensen.
 Hr. mag. art. A. Thomsen.
 Hr. stud. mag. P. Vedel.
 Hr. stud. med. og chir. K. Wegge.
 Eksam. Lærerinde, Fru With.

Den 6te Juni var den næstøverste Dreng- og Pige-klasse under Forstanderens og Klasselærernes Ledelse paa Kronborg Slot og i Helsingør og Omegn.

Den 24de Juni var den øverste Dreng- og Pige-klasse under Forstanderens og Klasselærernes Ledelse paa Frederiksborg Slot; samme Dag besøgte de 3 laveste Dreng- og Pige-klasser den zoologiske Have.

I Juni og Juli vare de 3 øverste Dreng- og Pige-klasser under Ledelse af vedkommende Klasselærere og Lærerinder paa Kunstmuseet, Thorvaldsens Museum og zoologisk Museum.

For de ældste af vore Dreng har „Selskabet for Naturlærens Udbredelse“ atter i Aar velvilligst aabnet Adgangen til polyteknisk Lærestanstalt, hvor der 2 Gange om Ugen, Tirsdag og Torsdag fra Kl. 6--7, holdes oplysende Foredrag med Eksperimenter for unge Mennesker. Der er velvilligst overladt os 25 Adgangskort.

227 af Skolebørnene fik fri Rejse til deres forskellige Opholdssteder i Sommerferien.

Ethvert Tilbud om en god Landopholdsplads i Sommerferien for eet eller flere af Børnene vil

blive modtaget her med Taknemmelighed. — Dette er saa meget mere ønskeligt, som disse Børn just kunne trænge til et saadant Landophold paa et godt Sted, thi dels ere mange af Børnene af noget skrøbeligt Helbred paa Grund af medfødte Dispositioner fra de tidligt afdøde Forældre, dels ere de alle under saa økonomisk smaa Forhold, at det vil være en Velgering at hjælpe dem til en god styrkende Sommerferie.

I Aarets Løb har Sparemærkesalget som sædvanlig været i god Gænge.

Følgende Legater ere knyttede til Skolen:

Legatet „Emil Liebes Minde“ uddeles til 28 faderløse Børn i de 2 Terminer i Portioner paa 25 Kr.

Frederik Hegels og Elisabeths Hegels Legat uddeles til 4 Børn (forældrelose og faderløse) een Gang om Aaret i Portioner paa 100 Kr.

Flora Ficks Legat, 17 Kr. 50 Øre, foreløbig til en med Testator beslægtet Lærerinde.

Legatet for „en faderløs Drengekonfirmand“ 25 Kr.

Grosserer Julius Høepfners og Hustru Anna Margrethas Legat uddeles til faderløse Børn, i Skoletiden og efter denne, terminsvis i 10 Portioner à 50 Kr.

Frederik Gottlieb Hertzogs Legat uddeles til 2 forældrelose Konfirmander — 40 Kr. til hver.

Marie Hostrup-Schultz's Legat for faderløse Børn indtil 18 Aars Alderen, 2 Portioner paa 50 Kr. hver Termin.

Undervisningen er i det forløbne Skoleaar meddelt i de forskellige Klasser efter følgende Plan:

1ste Drengeklasse (20 Elever).

Dansk. Oplæsning efter Julie Heins ABC og „Danskbogen“. Digte lærte efter Nationalsangbogen. Diktat med de ældste. Boysens Retskrivningsøvelser, 60 Stykker. 12 Timer.

Religion. Fortællinger af det gamle og nye Testamente, hvilke sidste samle sig om Festerne. Salmer. 2 Timer.

Geografi. Europas Lande med Hovedstæder, Have og større Floder. Danmark udførligere efter mundtlig Gennemgang. Hyppig Forevisning af geografiske Anskuelsesbilleder. 2 Timer.

Regning. Addition, Subtraktion og Multiplikation i ubenævnte Tal. Tilsvarende Hovedregning. 5 Timer.

Skrivning. 6 Timer.

Gymnastik. 2 Timer.

Sang. 1 Time.

2den Drengeklasse (30 Elever).

Dansk. Oplæsning efter Julie Heins danske Læsebog IV. Sproglærens første Grundtræk ere indøvede. Digte lærte efter Nationalsangbogen. Dik-

tat og Genfortælling. Boysens Retskrivningsøvelser. Stykke 60—120. 9 Timer.

Religion. Balslevs Bibelhistorie: det gamle Testamente til det babyloniske Fangenskab. Fortællinger fra det nye Testamente, samlende sig om Festerne. Fadervor, de 10 Bud, de 3 Trosartikler. 2 Timer.

Historie. Mundtlig gennemgaaet fra Oldtiden til Borgerkrigen. 2 Timer.

Geografi. Bohrs og Hassagers Geografi med Atlas, til Svejts. 2 Timer.

Engelsk. Listovs Ledetraad, 1ste Afd., Stykke 1—73. 2 Timer.

Regning. Tavleregning: Addition, Subtraktion, Multiplikation og Division i ubenævnte Tal. Hovedregning. 4 Timer.

Skrivning. 5 Timer.

Gymnastik. 2 Timer.

Sang. 2 Timer.

3dje Drengeklasse (30 Elever).

Dansk. Agerskovs, Nørregaards og Strøms danske Læsebog, 2den Del, er brugt til Oplæsning og Indøvelse af Sproglærens Begyndelsesgrunde. Digte lærte. Diktat 2 Gange ugentlig. Boysens Retskrivningsøvelser, Stykke 70—175. 6 Timer.

Religion. Balslevs Bibelhistorie fra Rigets Deling til Jesu Fjender. Af Balslevs Lærebog Indledningen og de 10 Bud. Stykker af det nye Testamente ere gennemgaaede og lærte. Matthæusevangeliet læst. Palæstinas Geografi. Salmer. 3 Timer.

Historie. V. A. Blochs Nordens Historie, fra Oldtiden til Christian den 1ste. 3 Timer.

Geografi. Bohrs og Hassagers Geografi med Atlas, fra Østerrig-Ungarn til Sydamerika samt Tyskland. 2 Timer.

Engelsk. Listovs Ledetraad, 1ste Afdeling, Stk. 74 og ud. 2 Timer.

Tysk. Listovs Elementarbog, 24 Stkr. 2 Timer.

Naturhistorie. V. Balslev: Dyrenes Naturhistorie: Pattedyr og Fugle. 2 Timer.

Regning. De 4 Regningsarter og Reguladetri i benævnte Tal. Indledning til Brøk. Hovedregning. 3 Timer.

Tegning. Fællestegning. 3 Timer.

Skrivning. 4 Timer.

Haandgerning. 2 Timer.

Sang. 2 Timer.

4de Drengeklasse (30 Elever).

Dansk. Agerskovs, Nørregaards og Strøms danske Læsebog, 4de Del, er brugt til Oplæsning og Analyse. Digte lærte. 1 Stil ugentlig. Diktat og Genfortælling. 4 Timer.

Religion. Balslevs Bibelhistorie. De to første Trosartikler efter Balslevs Lærebog. Bjergprædikenen efter Matthæus Ev., samt 1. Kor., 13 Kap. o. a. Markus-evangeliet læst. Palæstinas Geografi. 3 Timer.

Historie. V. A. Blochs Nordens Historie fra 1448. 3 Timer.

Geografi. Erslevs Lærebog Nr. 3, til Frankrig. 2 Timer.

Engelsk. Chr. Ottesen: Engelsk Læsebog for Mellemlasserne, 30 Tekstsider. Stil og Version. 2 Timer.

Tysk. Listovs Elementarbog, Stykke 1—41. Fr. Sands tyske Formlære med Undtagelse af 2den Konjugation. 2 Timer.

Geometri. Viktor Borgens Geometri, Side 1—40. 1 Time.

Aritmetik. Jessens Aritmetik. Side 1—27. 1 Time.

Regning. Brøk med ubenævnte og benævnte Tal. Reguladetri. Decimalbrøk. Tilsvarende Hovedregning. 3 Timer.

Naturhistorie. V. Balslev: Dyrenes Naturhistorie, Krybdyr, Padder, Fisk og Insekter. V. Balslev: Lille Botanik, Side 1—31. 2 Timer.

Tegning. Store Konturer efter Fortegning. 3 Timer.
Skrivning. 2 Timer.

Haandgjerning. 4 Timer.

Gymnastik. 2 Timer.

Sang. 2 Timer.

5te Drengeklasse (25 Elever).

Dansk. Agerskovs, Nørregaards og Strøms danske Læsebog, 5te Del, er brugt til Oplæsning og Analyse. Digte lærte. Stile af fortællende og beskrivende Indhold. 4 Timer.

Religion. Repetition af Balslevs Bibelhistorie. 3dje Trosartikel, Fadervor, Daaben og Nadveren efter Balslevs Lærebog. Af det nye Testamente er særlig gennemgaaet og lært: Hele Bjergprædikenen 5.—7. Kap. af Matthæus Ev. Peters Bekendelse, Matth. Ev. Kap. 16, 13—28. De 10 Jomfruer, Matth. Ev. 25, 1—13. Nathanael, Joh. Ev. 1, 44—52. Nikodemus, Joh. 3, 1—21. Samaritanerinden, Joh. Ev. 4, 1—42. Lazarus's Opvækkelse, Joh. Ev. 11, 1—45. Jesu Lidelseshistorie efter Joh. Ev. 18. og 19. Kap. Jesu Aabenbarelse for Marie Magdalene, Joh. Ev. 20, 1—31. Paulus's Historie, Ap. G. 9, 1—30 og 22. Kap. 1—21. Paulus's Tale i Athen, Ap. G. 17, 22—34. Gal. 1, 11—24. Kærligheden, 1. Kor. 13. Kap. Om Tungen, Jakobs Brev 3. Kap. Palæstinas Geografi og Jerusalems Topografi, Bøgerne i det gamle og nye Testamente. Kirkeaaet. Salmer. 3 Timer.

Historie. Middelalderens og Nutidens Historie efter Kofods „Historiens vigtigste Begivenheder“ samt Blochs Nordens Historie fra Christian I. 3 Timer.

Geografi. Erslevs Geografi Nr. 3, fra Frankrig. 2 Timer.

Engelsk. Chr. Ottesen: Engelsk Læsebog for Mellemlasserne, 30 Tekstsider. Analyse. Diktat, Stil og Version. 2 Timer.

Tysk. Kapers og Simonsens Læsebog. Side 76—96. Fr. Sands Formlære. Listovs Elementarbog. Side 66—96.

Geometri. Opgaver efter Spencers Geometri, samt Fladers og Legemers Beregning efter V. Borgens Geometri. 1 Time.

Aritmetik. Jessens Arimetik. Lettere Opgaver indklædte i Ord efter V. Borgens Aritmetik; desuden 2den Grads Ligninger efter mundtlig Gennemgang.

Regning. Alle Arter af Reguladetri, Procent-, Delingsregning, Kvadratrods- og Kubikrodsuddragning, Rente og Rentes Rente. Hovedregning. 3 Timer.

Naturlære. V. Borgens Naturlære. „Lyden“ samt forfra til „Varme“. 2 Timer.

Naturhistorie. V. Balslev: Dyrenes Naturhistorie: Leddyr og Bløddyr; repeteret 3dje og 4de Klasses Pensa. Repeteret hele V. Balslevs lille Botanik. 1 Time.

Sundhedslære efter Ludvig Hammer: Menneskelegemet og dets Hygiejne. 1 Time.

Tegning. Konturer efter Traadlegemer og Klodser, Skyggetegning efter Klodser og Gibs, samt Farvetegning efter fritstaaende Genstande. 3 Timer.

Skrivning. 2 Timer.

Haandgerning. 2 Timer.

Gymnastik. 2 Timer.

Sang. 2 Timer.

Iste Pigeklasse (20 Elever).

Dansk. Oplæsning og Stavning efter Julie Heins Læsebog, 1ste og 2den Del, samt Digte lærte efter

Nationalsangbogen. Diktat med de ældste: Stk. 1—30 af Boysens Retskrivningsøvelser. 9 Timer.

Religion. Fortællinger fra det gamle og det nye Testamente, hvilke sidste samle sig om Festerne. Forklaring af Fadervor og de 10 Bud. Salmer. 2 Timer.

Geografi. Europas Lande og Have, Danmark udførligere efter mundtlig Gennemgang. 2 Timer.

Regning. Tavleregning: Addition, Subtraktion og Multiplikation i ubenævnte Tal; tilsvarende Hovedregning. 4 Timer.

Skrivning. 4 Timer.

Haandarbejde. 6 Timer.

Gymnastik. 2 Timer.

Sang. 1 Time.

2den Pigeklasse (30 Elever).

Dansk. Julie Heins Læsebog, 3dje Del. Digte lærte efter Nationalsangbogen. Boysens Retskrivningsøvelser Stk. 60—90. 6 Timer.

Religion. Balslevs Bibelhistorie: det gamle Testamente til det babyloniske Fangenskab. Fortællinger fra det nye Testamente, samlende sig om Festerne. Fadervor, de 10 Bud, de 3 Trosartikler. Salmer. 2 Timer.

Historie. Mundtlig gennemgaaet fra Oldtiden til Knud den Stores Død. 1 Time.

Geografi. Bohrs og Hassagers Geografi med Atlas til Svejts med Undtagelse af Tyskland. 2 Timer.

Regning. Tavleregning: Division i ubenævnte Tal. Tilsvarende Hovedregning. 3 Timer.

Skrivning. 3 Timer.

Haandarbejde. 9 Timer.

Gymnastik. 2 Timer.

Sang. 2 Timer.

3dje Pigeklasse (30 Elever).

Dansk. Agerskovs, Nørregaards og Strøms danske Læsebog, 2den Afdeling, er brugt til Oplæsning og Indøvelse af Sproglærens Begyndelsesgrunde. Diktat efter Boysens Retskrivningsøvelser Stk. 65—125. Digte lærte efter Nationalsangbogen.

Religion. Efter Balslevs Lærebog Indledningen og de 10 Bud. Balslevs Bibelhistorie fra Kong David og til Jesu Fjender. Stykker af det nye Testamente særlig gennemgaaede og lærte. Salmer. Palæstinas Geografi. 3 Timer.

Historie. V. A. Blochs Nordens Historie. Fra Oldtiden til Christian den 1ste. 3 Timer.

Geografi. Bohrs og Hassagers Geografi med Atlas, fra Svejts til Amerika, samt Tyskland. 2 Timer.

Naturhistorie. Pattedyrene efter Ed. Erslevs og A. Feddersens naturhistoriske Lærebog. 1 Time.

Tysk. Listovs Elementarvog, Stk. 1—24. 2 Timer.

Regning. Tavleregning: de 4 Regningsarter i benævnte Tal. Tilsvarende Hovedregning. 3 Timer.

Skrivning. 3 Timer.

Tegning. Store Konturer efter Fortegning. 1 Time.

Haandarbejde. 9 Timer.

Gymnastik. 2 Timer.

Sang. 2 Timer.

4de Pigeklasse (30 Elever).

Dansk. Agerskovs, Nørregaards og Strøms danske Læsebog, 3dje Del, er brugt til Oplæsning, Genfortælling, Stavning og Analyse. Digte lærte. Diktat samt Genfortælling. 4 Timer.

Religion. Balslevs Bibelhistorie. De to første Trosartikler efter Balslevs Lærebog. Salmer. Bjergprædikenen, efter Matth. Ev., samt 1. Kor. 13. Kap. gennemgaaede og lærte. Palæstinas Geografi. 3 Timer.

Historie. V. A. Blochs Nordens Historie. Fra Christian den 1ste til Christian den 9de. 3 Timer.

Geografi. Erslevs Nr. 3. Forfra til Frankrig. 2 Timer.

Naturhistorie. Efter Ed. Erslevs og A. Feddersens naturhistoriske Lærebog: Fugle, Krybdyr, Padder og Fiske. 2 Timer.

Tysk. Listovs Elementarvog, Stk. 1—41. Fr. Sands tyske Formlære, undtagen 2den Konjugation. 2 Timer.

Regning. Division med hele benævnte Tal. Reguladetri med hele Tal. Addition, Subtraktion og Multiplikation af Brøk. 3 Timer.

Tegning. Store Konturer efter Fortegning. 2 Timer.

Skrivning. 2 Timer.

Haandarbejde. 9 Timer.

Gymnastik. 2 Timer.

Sang. 2 Timer.

5te Pigeklasse (25 Elever).

Dansk. Agerskovs, Nørregaards og Strøms danske Læsebog, 6te Del, er brugt til Oplæsning og Analyse. Digte lærte. Stile af fortællende og beskrivende Indhold. 4 Timer.

Religion. 3dje Trosartikel, Fadervor, Daaben og Nadveren efter Balslevs Lærebog, hele Balslevs Bibelhistorie repeteret. Af det nye Testamente er særlig gennemgaaet og lært: Bjergprædiken, 5. til 7. Kap. af Matthæus Evangelium. Peters Bekendelse, Matth. Ev. 16. 13—28. De 10 Jomfruer, Matth. Ev. 25, 1—13. Nathanael, Joh. Ev. 1, 44—52. Nikodemus, Joh. Ev. 3, 1—21. Samaritanerinden, Joh. Ev. 4, 1—42. Lazarus's Opvækkelse, Joh. Ev. 11, 1—45. Jesu Lidelshistorie efter Joh. Ev. 18. og 19. Kap. Jesu Aabenbarelse for Marie Magdalene, Joh. Ev. 20, 1—31.

Paulus' Historie, Ap. G. 9, 1—30 og 22. Kap. 1—21. Paulus' Tale i Athen, Ap. G. 17, 22—34. Gal. 1, 11—24. Kærligheden, 1. Kor. 13. Kap. Om Tungen, Jakobs Brev, 3. Kap. Jerusalems Topografi. Palæstinas Geografi. Bøgerne i det gamle og nye Testamente. Kirkeaaaret. Salmer. 3 Timer.

Historie. V. A. Blochs Nordens Historie fra Christian I. Middelalderens og Nutidens Historie efter Kofods „Historiens vigtigste Begivenheder“. 3 Timer.

Geografi. Erslevs Geografi Nr. 3, fra Frankrig, 2 Timer.

Naturhistorie. Efter Ed. Erslevs og A. Feddersens naturhistoriske Lærebog: Mennesket, Plante- læren, Leddyrene og Bløddyrene. 2 Timer.

Sundhedslære. Overlæge Dahlerups Sundheds- lære mundtlig gennemgaaet.

Naturlære. V. Borgen: Mindre Naturlære. For- fra til „Varme“, samt „Lyden“.

Tysk. Kapers og Simonsens tyske Læsebog fra Side 76—96. Hele Fr. Sands tyske Formlære. Listovs Elementarbog S. 66—96. 2 Timer.

Regning. Brøk under alle Former, Reguladetri, ligefremt, omvendt og sammensat Forhold, Decimal- brøk; Gennemsnits-, Delings- og Procentregning; Hovedregning efter Femmers Regnebog, 2den Del. 2 Timer.

Skrivning. 2 Timer.

Tegning. Konturer efter Fortegning og Traad- legemer. 2 Timer.

Haandarbejde. 9 Timer.

Gymnastik. 2 Timer.

Sang. 2 Timer.

Af Salmer læres der af de i Kirken mest anvendte, afpassede efter Børnenes aandelige Modenhed, i 1ste Klasserne 8 smaa, i 2den Klasserne 8, i 3dje Klasserne 10, i 4de Klasserne 14, i 5te Klasserne 16.

Af Fædrelandssange læres i

1ste Klasserne:

Der er et yndigt Land.

I Danmark er jeg født, der har jeg hjemme. (1ste Vers.)

Danmark, dejligst Vang og Vænge. (1ste Vers.)

Moders Navn er en himmelsk Lyd. (1ste Vers.)

2den Klasserne:

Danmark, dejligst Vang og Vænge (den hele).

Dengang jeg drog afsted.

Kong Christian stod ved højen Mast.

I Danmark er jeg født (den hele).

3dje Klasserne:

Det er et Land, dets Sted er højt mod Norden.

Længe var Nordens herlige Stamme.

Vift stolt paa Kodans Bølge.

Vort Modersmaal er dejligt.

4de Klasserne:

Slumrer sødt i Slesvigs Jord.

Moders Navn er en himmelsk Lyd (den hele).

Hvor Bølgen larmer højt fra Sø.

Langt højere Bjerger saa vide paa Jord.

5te Klasserne:

repetere alle Sangene, som ere lærte Skolen igennem. Sanglæreren har da den Opgave for hver Klasses Vedkommende at lære Børnene de tilsvarende Melodier.

Tegneundervisningen ledes efter Hr. Tegneinspektør, Professor C. Andersens Metode.

Sangundervisningen ledes efter det ministerielle Sangregulativ af 30te Maj 1899.

Gymnastikundervisningen ledes efter Haandbog i Gymnastik af 1899, udarbejdet af Gymnastikkommissionen af 30te November 1889.

Skolens Lærerpersonele.

Fru J. Bagger, Lærerinde (1870) underviser 1ste Pige-klasse i Dansk, Skrivning og Regning, 17 Timer.

Hr. Viceinspektør H. Larsen, Cand. theol (1871) underviser de 2 øverste Dreng- og Pige-klasser i Dansk, Historie og Geografi: 36 Timer. Skolebibliotekar.

Frk. E. Ditlevsen, Lærerinde paa Syskolen (1877) 24 Timer. Desuden forestaar hun Pigernes Badning.

Hr. J. V. Andersen, Bogbindermester (1881), underviser Drengene i Bogbinderi og Sløjd. 8 Timer.

Frk. M. Petersen, Lærerinde (1886), underviser 2den Dreng- og Pige-klasse i Historie, 3dje, 4de og 5te Pige-klasse i Naturhistorie og Regning, 4de Pige- og 3dje Pige- og Dreng-klasse i Skrivning, 3dje Pige-klasse i Dansk. 30 Timer.

Frk. S. Bruun, Lærerinde (1890), underviser 3dje 4de og 5te Pige-klasse i Tegning, 1ste og 2den Dreng-klasse og 2den og 5te Pige-klasse i Skrivning, 2den Pige-klasse i Dansk og Regning. 30 Timer.

Frk. P. Moberg, Lærerinde paa Syskolen (1890). 18 Timer.

Hr. C. Larsen (1890), underviser Drengene i Snedker- og Drejerhaandværket. 8 Timer.

Hr. Krigsassessor Waldorff, (Dbm. og R. af St. A.) (1890), underviser Drengeskolen i Gymnastik, samt leder Danseundervisningen om Vinteren. Desuden forestaar han Drengenes Badning. 10 Timer.

Hr. J. Sommer, Cand. phil. (1891), underviser 5te, 4de og 3dje Dreng- og Pige Klasse i Tysk, 1ste og 2den Dreng- og Pige Klasse i Religion, 3dje Dreng- Klasse i Dansk, 2den Dreng Klasse i Regning, 3dje Dreng- og Pige Klasse i Historie. 36 Timer.

Hr. E. Prehn, Musiker (1892), leder Sangundervisningen i Skolens 4 nederste Klasser, 12 Timer, og underviser Drengene i Violinspil, 6 Timer.

Hr. Chr. Ottesen, Cand. theol. (1893), underviser 3dje, 4de og 5te Dreng Klasse i Regning, Naturhistorie og Engelsk, 4de og 5te Dreng Klasse i Skrivning, Aritmetik og Geometri, 2den Dreng Klasse i Engelsk, 1ste Pige Klasse i Geografi, samt den øverste Dreng- og Pige Klasse i Naturlære. 36 Timer.

Hr. Alfr. Larsen, Kunstmaler (1893), underviser Drengene i Tegning, 9 Timer.

Frk. N. Brix, eksamineret Gymnastiklærerinde (1893), underviser alle Pige klasserne i Gymnastik og Dans. 10 Timer.

Hr. H. Larsen, Musiker (1895), underviser Drengene i Violin, Violoncel, Bratsch og Kontrabas, 10 Timer, 5te Klasserne i Sang, 2 Timer, og leder Sammenspillet med de udgaaede Elever (1½ Time).

Hr. K. Obel, Cand. theol. (1900), underviser 2den og 3dje Dreng- og Pige Klasse i Geografi, 1ste Dreng Klasse i Regning og Geografi, 1ste og 2den Dreng Klasse i Dansk. 36 Timer.

Frk. Henriette Luther, Lærerinde paa Skrædderskolen (1902). 9 Timer.

Forstanderen, Cand. theol. (1889), underviser de 3 øverste Dreng- og Pige klasser i Religion. 18 Timer.

Eksaminationsskema.

Lørdag den 25de Marts.

Kl. 8—10.	{	5 Dkl. Engelsk	Hr. Ottesen.
		4 -- Dansk	Hr. H. Larsen.
		3 — Religion	Forstanderen.
		5 Pkl. Tysk	Hr. Sommer.

Kl. 10—11. { 1 Pkl. Gymnastik Frk. N. Brix.

Kl. 11—1.	{	5 Dkl. Religion	Forstanderen.
		4 — Historie	Hr. H. Larsen.
		3 -- Regning	Hr. Ottesen.
		2 — Historie	Frk. Petersen.
		3 Pkl. Geografi	Hr. Obel.
		2 — Dansk	Frk. Bruun.

Kl. 2—3. { 1 Dkl. Gymnastik Hr. Waldorff.

Kl. 2—4.	{	5 Dkl. Naturlære	Hr. Ottesen.
		2 — Geografi	Hr. Obel.
		4 Pkl. Tysk	Hr. Sommer.
		3 — Dansk	Frk. Petersen.

Mandag den 27de Marts.

Kl. 8—10.	{	4 Dkl. Geometri	Hr. Ottesen.
		2 — Regning	Hr. Sommer.
		5 Pkl. Regning	Frk. Petersen.
		4 — Dansk	Hr. H. Larsen (i 3 Pkl.)
		3 — Religion	Forstanderen (i 4 Pkl.)

Kl. 10—11.	{ 3 Pkl. Gymnastik	Frk. N. Brix.
Kl. 11—1.	{ 5 Dkl. Historie	Hr. H. Larsen.
	{ 4 — Engelsk	Hr. Ottesen.
	{ 1 — Geografi	Hr. Obel.
	{ 4 Pkl. Religion	Forstanderen.
	{ 2 — Religion	Hr. Sommer.
Kl. 2—3.	{ 3 Dkl. Gymnastik	Hr. Waldorff.
Kl. 2—4.	{ 1 Dkl. Dansk	Hr. Obel.
	{ 5 Pkl. Naturlære	Hr. Ottesen.
	{ 3 — Historie	Hr. Sommer.
	{ 2 — Historie	Frk. Petersen.

Tirsdag den 28de Marts.

Kl. 8—10.	{ 5 Dkl. Tysk	Hr. Sommer
	{ 4 — Religion	Forstanderen.
	{ 3 — Engelsk	Hr. Ottesen.
	{ 5 Pkl. Historie	Hr. H. Larsen.
Kl. 10—11.	{ 2 Pkl. Gymnastik	Frk. N. Brix.
Kl. 11—1.	{ 5 Dkl. Aritmetik	Hr. Ottesen.
	{ 4 — Geografi	Hr. H. Larsen (i 2 Dkl.)
	{ 3 — Dansk	Hr. Sommer.
	{ 5 Pkl. Religion	Forstanderen.
	{ 4 — Naturhistorie	Frk. Petersen.
Kl. 2—3.	{ 2 Dkl. Gymnastik	Hr. Waldorff.
Kl. 2—4.	{ 5 Dkl. Regning	Hr. Ottesen.
	{ 3 — Tysk	Hr. Sommer.
	{ 1 — Regning	Hr. Obel.
	{ 4 Pkl. Geografi	Hr. H. Larsen (i 3 Pkl.)
	{ 3 — Regning	Frk. Petersen (i 4 Pkl.)

Onsdag den 29de Marts.

Kl. 8—10.	{	4 Dkl. Regning	Hr. Ottesen.
		5 Pkl. Geografi	Hr. H. Larsen (i 3 Pkl.)
		1 — Religion	Hr. Sommer.
Kl. 10—11.	{	5 Pkl. Gymnastik	Frk. N. Brix.
Kl. 11—1.	{	4 Dkl. Tysk	Hr. Sommer.
		3 — Geografi	Hr. Obel (i 2 Dkl.)
		2 — Engelsk	Hr. Ottesen (i 3 Dkl.)
		4 Pkl. Regning	Frk. Petersen.
	{	1 — Dansk	Fru Bagger.
Kl. 2—3.	{	5 Dkl. Gymnastik	Hr. Waldorff.
Kl. 2—4.	{	4 Dkl. Naturhistorie	Hr. Ottesen.
		5 Pkl. Dansk	Hr. H. Larsen.
		3 — Tysk	Hr. Sommer (i 4 Pkl.)
		2 — Geografi	Hr. Obel (i 3 Pkl.)

Torsdag den 30te Marts.

Kl. 8—10.	{	5 Dkl. Dansk	Hr. H. Larsen.
		4 — Aritmetik	Hr. Ottesen.
		3 — Historie	Hr. Sommer.
		2 — Dansk	Hr. Obel.
Kl. 10—11.	{	4 Pkl. Gymnastik	Frk. N. Brix.
Kl. 11—1.	{	5 Dkl. Geografi	Hr. H. Larsen (i 2 Dkl.)
		3 — Naturhistorie	Hr. Ottesen.
		2 — Religion	Hr. Sommer (i 1 Dkl.)
		3 Pkl. Naturhistorie	Frk. Petersen (i 4 Pkl.)
		1 — Regning	Fru Bagger.
Kl. 2—3.	{	4 Dkl. Gymnastik	Hr. Waldorff.
Kl. 2—4.	{	5 Dkl. Naturhistorie	Hr. Ottesen.
		1 — Religion	Hr. Sommer.
		4 Pkl. Historie	Hr. H. Larsen.
		2 — Regning	Frk. Bruun (i 1 Pkl.)

Fredag den 31te Marts.

Kl. 8—10.	{ 5 Pkl. Naturhistorie	Frk. Petersen.
	{ 5 Dkl. Geometri	Hr. Ottesen.
Kl. 11—12.	{ 1 Pkl. Geografi	Hr. Ottesen.
Kl. 1—2 ^{1/2} .	{ Musik- og Sang-	{ Hr. Musiker Larsen og
	prøven	{ Hr. Musiker E. Prehn.

Fra Kl. 10—4 under hele Eksamen ere:

Pigernes Haandarbejder fremlagte paa 1ste Sal, i Festsalen.

Drengenes i Haandgerningslokalerne i Stuen. Børnenes Skrive- og Stilebøger samt Tegninger ere fremlagte i Sy- og Tegneskolens Lokale paa anden Sal

De, der ønske at ansøge om Børns Optagelse i det kgl. Vajsenhus, kunne afhente Skemaer til Udfyldning paa Inspektionens Kontor i Kontortiden Kl. 8—10 Form.

Bekendtgørelser om ledige Vajsepladser indrykkes i Bladene mellem Jul og Nytaar. Ansøgningsfristen udløber hvert Aar den 15de Februar. Det nye Skoleaar begynder Lørdag den 1ste April Kl. 8.

Det kgl. Vajsenhus i Marts 1905.

Ch. Gandrup.

Ved Musikprøven den 31te Marts Kl. 1 præcis
i Gymnastiksalen spilles følgende:

Musik-Program.

- Max Bruch:* Hebræisk Sang.
P. Heise: a. Gold er den Jord.
 b. Den mørke Vinternat bortdrog.
C. E. F. Weyse: Natten er saa stille.
Fr. Kuhlau: Bøndernes Kor af „Elverhøj“.
W. A. Mozart: Arie af Operaen „Don Juan“.
Joh. Svendsen: Venetiansk Serenade.
F. Händel: Harpe-Arie af Oratoriet „Esther“.
F. Mendelssohn-Bartholdy: Foraarssang.
 (Med Piano og Orgelakkomp.)

Sang-Program.

- C. E. F. Weyse:* Nu vaagne alle Guds Fugle smaa.
J. Haydn: Gud skærme Land og Rige.
N. W. Gade: Der er saa travlt i Skoven.
Sjællandsk Folkerise: Det var en Lørdag Aften.
R. Bay: Fred hviler over Land og By.
E. Borregaard: Hjemmet.
J. P. E. Hartmann: Nu dækker Natten over.
C. Bellman: a. Fader Movits bro'r.
 b. Movits i aften står bahn.
Siciliansk Hymne: Dyb af Kærlighed.